

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN VZW

Driemaandelijks blad van de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw,
Lid van de Ligue Nationale Alzheimer Liga asbl/vzw/VoG
Onder de Hoge Bescherming van Hare Majesteit de Koningin - Registratienummer: P00 2048
Nummer 107 / oktober-november-december 2014 / 1 x trimester

WERELDDAG DEMENTIE 2014

20-JARIG JUBILEUM
FAMILIEGROEP GRIMBERGEN

UITSTAP FAMILIEGROEP DEINZE

PRIJS SANTKIN 2014

VORMINGSDAG
KERNLEDEN ALZHEIMER LIGA

Terugzendadres: Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout • Verantwoordelijke uitgever François De Vleeschouwer – Platanenlaan 9 – 2200 Herentals - Tel. 0800 15 225

Inhoud

Inhoud	2
Colofon	2
Voorwoord	3
Onze Liga in de kijker	4
Ontvangen giften	9
Een kijkje bij familiegroepen Turnhout, Deinze en Grimbergen	10
Focus op dementie	13
Publicaties	17
Alzheimer in de pers	18
Regionale werking	20
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Antwerpen:</i>	20
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Limburg:</i>	21
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Oost-Vlaanderen:</i>	21
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Vlaams-Brabant:</i>	22
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie West-Vlaanderen:</i>	23
Steun ons: doe een gift!	24

Colofon

De Alzheimer Liga Vlaanderen vzw is een vereniging van families en hulpverleners geconfronteerd met de ziekte van Alzheimer en aanverwante aandoeningen, en is lid van de Ligue Nationale Alzheimer Liga asbl/vzw/VoG.

SECRETARIAAT

Rubensstraat 104/4
2300 TURNHOUT
Tel.: 014 43 50 60
en 0800 15 225 (gratis via vaste lijn)
secretariaat@alzheimerliga.be

LIDMAATSCHAP

Gewoon lid	€ 10
Steunend lid	€ 50
Erelid	€ 75
Donateur	€ 150
Mecenas	€ 300 en meer

Rekeningnummer: 310-1035580-94, IBAN BE87 3101 0355 8094. De Alzheimer Liga Vlaanderen is door het Ministerie van Financiën erkend om belastingvrijstelling te verlenen voor giften. Schenkingen van in totaal minstens 40 euro per jaar (storting lidgeld niet inbegrepen) geven een belastingvermindering van 45%. De Alzheimer Liga Vlaanderen is ook erkend om legaten te aanvaarden. De Alzheimer Liga Vlaanderen is ook aanvaard als lid van de VEF (Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving).

“Alzheimer”: driemaandelijks informatieblad van de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: François De Vleeschouwer – Platanenlaan 9 – 2200 Herentals

Voorwoord

François De Vleeschouwer

Lieve lezers,

De tijd vliegt als een raket van het verleden naar de toekomst. Minuten, uren, dagen, maanden snellen zonder enig oponthoud het nu nog onbekende tegemoet. Het positieve aan dit nooit eindigend fenomeen is de transformatie van vermoeden naar zekerheid, van onvoltooid naar steeds meer voltooid zonder ooit volmaakt te zijn, van vraag naar antwoord dat steeds nieuwe vragen oproept. Vanuit een creatieve onvrede, enthousiasmerende hoop en een door de natuur aangedreven nieuwsgierigheid, worden we uitgedaagd om de samenleving te blijven verbreden en verdiepen. Ieder van ons kan en mag hiertoe zijn of haar bijdrage leveren. Ieder van ons doet dat met eigen mogelijkheden en beperkingen, waarden en normen, inzichten en overtuigingen. De differentiatie van benaderingen schept mogelijkheden voor dialoog en overleg, voor persoonlijke groei, voor verwondering en bewondering.

Hilde Lamers

Ook al zijn de dagen niet alleen maar gevuld met aangename ervaringen, zolang mensen mekaar nabij zijn in verdriet en lijden, blijven perspectieven open om achter de wolken de zon te ontdekken.

Zoals de tijd verloopt in dat grote macroscopisch geheel van Moeder Aarde in de kosmos, zo ook zien we de evoluties binnen de eigen kleine microkosmos en binnen de werking van onze dierbare organisatie, Alzheimer Liga Vlaanderen vzw.

Een groot aantal doelstellingen die we in de denkdag van ons Dagelijks Bestuur en stafleden in december 2013 hebben vooropgesteld, zijn gerealiseerd of uit de startblokken geraakt. U mag erop rekenen dat wij een aantal zaken nog verder zullen uitdiepen of bijsturen. Prioritering en routebepaling zullen besproken worden in onze volgende denkdag.

De resultaten van onze brainstorming zullen besproken worden op de raad van bestuur die zal zorgen voor verdere opvolging ervan.

Ondertussen genieten we nog na van de schitterende Werelddag 2014 te Zwijndrecht waarover U elders in dit blad kunt lezen. Een fijne ervaring, samen met de vele vormen van steun en aanmoedigen die we uit verschillende hoeken mochten én nog steeds mogen ontvangen.

Het is onze onverkorte wens om samen met familieleden, mantelzorgers en externe partners te blijven ijveren voor een kwaliteitsvol aanbod voor lotgenoten, hulpverleners, wetenschappelijke onderzoekers en overheden.

We zijn al wie onze dromen en zorgen deelt dankbaar en erkentelijk. U noch wij staan alleen: we hebben mekaar!

Alvast veel leesgenot en

Hartelijke groeten

François De Vleeschouwer
Voorzitter Alzheimer Liga Vlaanderen

Hilde Lamers,
Directeur Alzheimer Liga Vlaanderen

Onze Liga in de kijker

PROFIEL VAN DE 'GEMIDDELDE' VRIJWILLIGER BIJ DE VLAAMSE ALZHEIMER LIGA 2013

Einde 2013 telde onze Liga 141 vrijwilligers in al haar afdelingen en op het secretariaat samen. Dit waren er zo maar even 31 meer dan het jaar voordien!

Als vrijwilliger wordt geteld de persoon die gratis werkt voor de Liga én een afsprakennota ondertekend heeft. Zulke afsprakennota bevat onder meer de rechten en plichten van de vrijwilliger en heeft tot gevolg dat de vrijwilliger verzekerd is tijdens de uitoefening van zijn afgesproken taak.

Dankzij de gegevens in de afsprakennota kunnen we beschrijven hoe onze vrijwilligersgroep eruitziet. We overlopen hieronder de leeftijd, het hoogste studieniveau, de status, het geslacht en het aantal uren vrijwilligerswerk per week:

Leeftijd

18-25 jaar	0
26-50 jaar	41
51-65 jaar	73
+65 jaar	27

Hoogste studieniveau

Lager Onderwijs	8
Secundair Onderwijs	36
Hoger Niet-Universitair	76
Universitair Onderwijs	21

Status

Studerend	1
Voltijds werkend	56
Werkloos	8
Brugg gepensioneerd	6
Gepensioneerd	39
Deeltijds werkend	13
Andere	18

Uren vrijwilligerswerk per week

Minder dan 1 uur	54
1-5 uur	76
6-10 uur	6
11-15 uur	4
Meer dan 15 uur	1

Geslacht

Vrouw	100
Man	41

We kunnen dus de 'gemiddelde' vrijwilliger bij de Vlaamse Alzheimer Liga 2013 omschrijven als een vrouw tussen 51 en 65 jaar, met een diploma Hoger Niet-Universitair Onderwijs, voltijds werkend en actief als Liga-vrijwilliger gedurende 1 à 5 uur per week.

Natuurlijk is dit een louter statistisch vrijwilligersprofiel zodat de meeste van onze dierbare vrijwilligers niét voldoen aan deze omschrijving.

VAN "VLAAMSE ALZHEIMER LIGA VZW" NAAR "ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN VZW"

Na de goedkeuring van onze Raad van bestuur en de eerste bekendmaking op de voorzittersvergadering en vormingsdag voor onze kernleden, delen wij u graag mee dat onze vzw voortaan zal heten: 'Alzheimer Liga Vlaanderen vzw'. We kozen ervoor om ons oud logo te behouden waarin enkel de woordvolgorde wordt gewijzigd.

VOORZITTERSVERGADERING KERNLEDEN ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN

Zaterdag 14 juni 2014 kwamen we met een dertigtal vrijwilligers samen in het psychiatrisch centrum Sint-Hiëronymus in Sint-Niklaas voor onze jaarlijkse voorzittersvergadering en vorming. Het werd een boeiende bijeenkomst met veel openheid en ruimte voor discussie. We spraken over tien thema's:

- Naambekendheid Vlaamse Alzheimer Liga
- Gespreksthema's familiegroepen
- Toeleiding deelnemers: overaanbod en concullega's
- Organisatie familiegroep
- Ondersteuning door de Liga
- Vormingen en evenementen
- Administratieve vereenvoudiging
- Website
- Samenwerking met externe partners

In de namiddag genoten we van een interactieve vorming rond muziektherapie door zelfstandig muziektherapeute Mieke Wouters.

INTERVISIE 0800-VRIJWILLIGERS

Sinds april 2014 wordt de 0800 hulp- en infolijn doorgeschakeld naar vrijwilligers over gans Vlaanderen. Zij hebben een opleiding genoten en een praktische handleiding met een sociale kaart ontvangen. Gemiddeld komen er 2 tot 3 oproepen per dag binnen. Na 17 uur hebben we nog geen telefoonpermanentie. Dit kan overwogen worden, indien er voldoende vrijwilligers bijkomen. Kandidaten kunnen zich via ons secretariaat aanmelden. Op 26 juni organiseerden we de eerste intervisie in ons nieuw hoofdkantoor. Met een tiental vrijwilligers van de 0800-lijn deelden we ervaringen en nieuwe informatie.

ZILVERBEURS - OOSTENDE

De stad Oostende heeft voor het eerst een Zilverbeurs of senioreninformatiebeurs in Kursaal Oostende georganiseerd op maandag 22 september 2014. De beurs was ingedeeld in thema's: zorg, welzijn, mobiliteit, wonen, veiligheid, economie, onderwijs en vrije tijd voor de doelgroep senioren. Bedoeling van deze dag was om de senioren te laten kennismaken met het ruime aanbod voorzieningen in Oostende. Daarnaast waren er tal van workshops, sprekers en animatie. Naast de Zilverbeurs was er ook een annex beurs te bezoeken, namelijk Silver-Home. Silver-Home wil ouderen en hun familie op een kwalitatieve en heel gerichte manier informeren, sensibiliseren en oriënteren. Het is een soci-

aal platform dat bezoekers op één dag en op één locatie een ruim en gevarieerd aanbod aan zorgoplossingen presenteert. Alle producten, voorzieningen en diensten zijn specifiek geselecteerd om het zelfstandig en comfortabel wonen op latere leeftijd te promoten. Ook wij als Alzheimer Liga Vlaanderen waren er bij. De opkomst was talrijk, de beurs kon op 1000 bezoekers rekenen!

PRIJS SANTKIN 2014

En collaboration avec la Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België et l'Académie royale de Médecine de Belgique

Ligue Nationale Alzheimer Liga
asbl vzw VoG

Appel à projets pour le

Prix SANTKIN

En 2014, le prix bisannuel est consacré à la recherche ou au soutien d'actions en lien avec le diagnostic et le traitement de la Maladie d'Alzheimer.

€ 10.000

Conditions:

- Individu ou groupe de travail (maximum 3 candidats pour un même travail)
- Le travail peut être présenté en néerlandais, français, allemand ou anglais
- Pour plus d'informations, veuillez consulter le règlement complet du Prix Santkin

Règlement du Prix et/ou informations:

Numéro d'appel national gratuit:
0800/15 225 via le réseau fixe en Belgique

Ligue Nationale Alzheimer Liga asbl/vzw/VoG
Rue Brogniez 46, B-1000 Brussel / Bruxelles / Brussels
(association regroupant: la Ligue Alzheimer asbl, Alzheimer Liga et Patienten Rfz & Treff)

Date de clôture:
Les projets doivent être rentrés pour le
1er mars 2014

Minister Jacques Santkin (1948-2001) stichtte in 1995 het Belgisch werk tegen de ziekte van Alzheimer (BWA). De stichting fuseerde in 2002 met de Ligue Nationale Alzheimer Liga vzw (LINAL). Na de ontbinding van de stichting werden de middelen overgedragen aan de vzw. De Nationale Liga besliste om dit bedrag te besteden aan de "Prijs Santkin".

Dit jaar organiseerde de Ligue Nationale Alzheimer Liga asbl/vzw/VoG (LINAL) ter gelegenheid van de prijs Santkin een academische zitting op 15 september 2014 in de Gotische Zaal van het Stadhuis van Brussel.

De prijs Santkin, die om de twee jaar wordt uitgereikt, is bestemd om onderzoek te bekronen en/of te ondersteunen met betrekking tot de ziekte van Alzheimer, afwisse-

lend met betrekking tot de psychosociale aspecten van de ziekte, en met betrekking tot de diagnose en de behandeling van de ziekte. Voor 2014 was de prijs bestemd om onderzoek te bekronen en/of te ondersteunen met betrekking tot de diagnose en de behandeling van Alzheimer. De prijs werd toegekend door de Raad van Bestuur van de Ligue Nationale Alzheimer Liga, Brogniezstraat 46, 1000 Brussel, op voorstel van de jury. De prijsuitreiking vond plaats tijdens een zitting van de Académie royale de Médecine de Belgique / de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België. Twee befaamde sprekers vereerden ons met hun aanwezigheid: professor Florence Pasquier en Professor Christine Van Broeckhoven.

De prijs Santkin 2014 is toegekend aan Christine Bastin (ULg), Doctor in de Psychologische Wetenschappen, gekwalificeerde FNRS-onderzoekster werkzaam in de schoot van de groep Veroudering en Geheugen binnen het Centrum voor Onderzoek van Cylotron aan de Universiteit van Luik.

Vanaf jonge leeftijd gefascineerd door het complexe functioneren van het geheugen, wendde Christine Bastin zich heel natuurlijk naar de neuropsychologie tijdens haar universitaire studies. In 1999 behaalde ze een licentie in de Psychologische Wetenschappen. Daarna vervolgde ze haar weg aan de Universiteit van Luik en verdedigde er een thesis in 2004 met de titel "Cognitieve en neuropsychologische verkenning van het functioneren van het episodisch geheugen. Het proces van herkenning en het geheugen van de tijdelijke context." De jonge vrouw werd hierna opgenomen in de ploeg van Professor Eric Salmon aan het Departement van Cognitieve Wetenschappen (ULg).

Het is nu bijna 10 jaar dat Christine Bastin onderzoek uitvoert naar het functioneren van het geheugen met bijzondere interesse voor het episodisch geheugen, dat ons toelaat ons een gebeurtenis te herinneren in een bepaalde context. Het doel op lange termijn van haar onderzoek: verbeteren van de vroegtijdige diagnose door het identificeren van zo betrouwbaar mogelijke voorspellende tekens. De biomarkers zijn één van de mogelijke indicatoren, maar er bestaan meerdere categorieën in. Het team

van Professor Eric Salmon interesseert zich voornamelijk voor de cognitieve biomarkers. In de loop van de studies hebben de onderzoekers een hypothese ontwikkeld die Christine Bastin momenteel probeert te bevestigen: jaren voor de intrede van de ziekte kunnen kleine subtiele veranderingen waargenomen worden in het cognitief functioneren van personen. De bewuste herinnering zou het eerst aangetast worden. Dat wil zeggen dat de patiënten kunnen terugdenken aan een meegemaakte gebeurtenis maar er niet in lukken zich de bijzondere omstandigheden van deze gebeurtenis te herinneren zoals de plaats, het moment van de dag en zo meer.

Dankzij de Prijs Santkin zal de laureate de nodige onderzoeken kunnen financieren voor de bestudering van deze werkhypothese.

WERELDDAG DEMENTIE 2014: "MANTELZORG IN BALANS"

Jaarlijks vindt op 21 september de Werelddag Dementie plaats. Dit jaar werd deze dag in Vlaanderen op zaterdag 20 september in de prachtige omgeving van WZC De Regenboog te Zwijndrecht gevierd. De organisatie werd opgenomen door onze Alzheimer Liga Vlaanderen vzw en haar familiegroepen van de provincie Antwerpen, in samenwerking met het woonzorgcentrum De Regenboog, het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw,

het Regionaal Expertisecentrum dementie Orion en het Thuiszorgcentrum Antwerpen vzw.

De ontvangst, de stijlvolle omgeving, de technische accommodaties, maar vooral de onvoorwaardelijke steun die de werkgroep mocht ondervinden, waren hartverwarmend. Alle deelnemers konden de feilloze uitwerking van het dagschema waarderen! Bijzondere dank dus aan directeur Luc Schoenaers, projectkwaliteitscoördinator en voorzitter Familiegroep Waasland Oost Koen Dockx en alle technische en huishoudelijk-logistieke medewerkers. Jullie bijdrage was essentieel.

Het thema van de Werelddag Dementie 2014 luidde: "Mantelzorg in balans". Op het programma stonden presentaties en een getuigenis van Anny V. met Erik Stroobants als moderator. De deelnemers waren ook dankbare getuigen van het interview dat radio- en TV-presentator Thomas Vanderveken afnam van Roland Hoebeke en Els Dammekens. Aanvullend werden diverse workshops aangeboden. Doorlopend was er ook een ontmoetingscafé en een infomarkt van diverse thuiszorgdiensten.

Onze meter, Prof. Chantal Van Audenhove, KU Leuven - LUCAS, onderhield ons over de evenwichten en de kenmerken van draaglast en draagkracht bij de mantelzorgers.

De bijdrage door Mevrouw Els Dammekens over het psycho-educatiepakket 'Dementie en nu', ontwikkeld in opdracht van onze externe partner het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en onze Alzheimer Liga Vlaanderen hebben nu reeds heel wat positieve reacties uitgelokt. Gedurende een goed jaar hebben de auteurs Els Dammekens en professor Christophe Lafosse eraan gewerkt. Zij konden rekenen op een groep van enthousiaste maar ook kritische mantelzorgers, professionele hulpverleners en anderen die over de schouders meelazen en hun inzichten meegaven.

Het is duidelijk dat het 'Dementie en nu'-aanbod een schot in de roos is! Aan de hand van educatief materiaal en methodieken wil psycho-educatie onder professionele begeleiding de draagkracht van mantelzorgers verhogen. De werkwijze is uniek omwille van zijn wetenschappelijke evidentie en omdat 'Dementie en nu' het eerste geïntegreerde pakket is voor Vlaanderen. Nu komt het in de nabije toekomst erop aan om de implementatie in Vlaanderen op verantwoorde wijze kenbaar én mogelijk te maken. Het psycho-educatiepakket 'Dementie en nu' zal een onmisbare schakel worden in de realisatie van het Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu', dat op het einde van de vorige legislatuur door Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen werd opgezet in samenspraak met heel wat externe collega's en interne medewerkers.

Na een verzorgd middagmaal konden de deelnemers van de Werelddag Dementie 2014 kiezen uit een 7-tal workshops waarin praktische aanreikingen werden aangeboden voor de hulpverleners en de mantelzorgers, om zinvolle momenten in het hier en nu aan te bieden aan de persoon met dementie, van wie ze de begeleiding en/of de hulpverlening op zich hebben genomen.

Nadat Minister Vandeurzen in aanwezigheid van zijn raadgever, mevrouw Bernadette Van den Heuvel, de aanwezigen had toegesproken en zijn beleid had toegelicht, werd besloten met een aangename en uitermate verzorgde receptie, aangeboden door onze Liga via de goede zorgen van het gastvrije WZC De Regenboog.

Wij danken de werkgroep, onze stafmedewerkers en familiegroepen, onze meter Professor Chantal Van Audenhove, mevrouw Els Dammekens, de heer Erik Stroobants, mevrouw Anny V., de heer Roland Hoebeke, de heer Thomas Vanderveken, mevrouw Viviane Redant, de inleiders van de workshops, WZC De Regenboog, de collega's van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw, het Regionaal Expertisecentrum dementie Orion en het Thuiszorgcentrum Antwerpen vzw; en last but not least onze Vlaamse Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen. Wij danken allen voor hun aanwezigheid, hun waardering en hun inzet. Weet wel, zonder u zou dit alles niet mogelijk geweest zijn.

Dank en lieve groeten!

François De Vleeschouwer
voorzitter

Hilde Lamers
directeur

Overhandiging eerste exemplaar 'Dementie en nu'

Ter gelegenheid van de Werelddag Dementie overhandigden de initiatiefnemers van het psycho-educatiepakket 'Dementie en nu' (het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw en de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw) een exemplaar van het pakket aan Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen.

3^e Ontmoetingsdag Jongdementie

Zaterdag 29 november 2014: zeker niet vergeten!
Onthaal vanaf 9.30 uur

• partners
• kinderen
• ouders
• vrienden
• collega's

Locatie:
Universiteit Hasselt
(oude gevangenis)
Martelarenlaan 42
3500 HASSELT

Programma:

- Vorming: "Jongdementie: een uitdaging voor de mantelzorg" door Luc Van de Ven (klinisch ouderenspsycholoog)
- Drie getuigenissen met Jan Van Rompaey als moderator
- Broodjeslunch
- Leuke ontmoetingsactiviteiten in Hasselt

informatie en inschrijvingen: www.alzheimerliga.be

PROGRAMMA

- Vanaf 9.30 u.** Ontvangst met koffie, thee, frisdrank en koekjes
- 10.00 u.** Verwelcoming door Nadja Vananroye (voorzitter OCMW Hasselt)
- 10.15 u.** Presentatie over Familiegroepen Jongdementie, Mantelzorghuis Jongdementie en Regionaal Expertisecentrum Dementie Contact
- 10.30 u.** Getuigenis van een jonge persoon met dementie, partner van een jonge persoon met dementie en dochter van een jonge persoon met dementie. Moderator: Jan Van Rompaey
- 11.15 u.** Vorming: "Jongdementie: een uitdaging voor de mantelzorg" door Luc Van de Ven (klinisch ouderenspsycholoog)
- 11.55 u.** Voorstelling nieuw boek "Dementie op jonge leeftijd" en nieuwe website www.jongdementie.info door Annemie Janssens (consulente ECD Memo)
- 12.00 u.** Broodjeslunch
- 13.30 u.** Start ontmoetingsactiviteiten (zie overzicht)
- 16.00 u.** Slot- en dankwoord door Minister Jo Vandeuren
- 16.15 u.** Receptie

3e ONTMOETINGS DAG JONGDEMENTIE

Zaterdag 29 november aanstaande organiseert de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw samen met diverse partnerorganisaties de 3e Ontmoetingsdag Jongdementie in de Stadscampus Universiteit Hasselt (oude gevangenis). Lotgenotencontact tussen jonge personen met dementie en hun naaste familieleden en mantelzorgers uit heel Vlaanderen staat centraal op deze ontmoetingsdag. In de voormiddag zal Luc Van de Ven, klinisch ouderenspsycholoog, vertellen over de sociale en familiale impact van jongdementie voor de mantelzorgers. Daarnaast worden getuigenissen gebracht van zowel een persoon met jongdementie, als van een partner en dochter van jonge personen met dementie. In de namiddag worden diverse activiteiten aangeboden welke 'ontmoeting' tussen de deelnemers vergemakkelijken. Deze dag richt zich naar mensen met dementie op jonge leeftijd en hun omgeving: partners, kinderen en ouders, andere familieleden en ook hun vrienden, kennissen, burens, collega's ...

Overzicht ontmoetingsactiviteiten:

- Begeleide stadstramondrit
- Wandeling met gids: "De zinnenprikkende wandeling, verwen je zintuigen in Hasselt" (specifiek voor personen met dementie en hun mantelzorgers)
- Wandeling met gids: "Smaakroute"
- Bezoek aan het "Jenevermuseum" met gids
- Workshop "Plezierig communiceren met mensen met dementie" door Trudie Appermans, vzw Lach

Opgelet: U kan niet vooraf inschrijven voor een activiteit. U kunt de dag zelf, 's ochtends bij het onthaal, één activiteit kiezen.

Doorlopend: ontmoetingscafé

Het "ontmoetingscafé" biedt de gelegenheid om tijdens de voormiddag andere deelnemers in een rustige sfeer te ontmoeten en deel te nemen aan doe-activiteiten. Gastvrouwen zijn Tamara Mackendas en Miek Vandenberg (Dienst Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg Maaseik).

Deelnameprijs

15 euro per persoon - maximum 40 euro per gezin

Inschrijven kan uiterlijk tot 22 november 2014 via het inschrijfformulier online (zie www.alzheimerliga.be), via mail naar secretariaat@alzheimerliga.be, telefonisch via 014 43 50 60 of per post: Alzheimer Liga Vlaanderen vzw, Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout.

Uw inschrijving is geldig na betaling vóór 22 november 2014 op IBAN BE87 3101 0355 8094 (referentie: 'Ontmoetingsdag JD 2014' + aantal personen).

Wij kijken er alvast naar uit u te mogen verwelkomen!

Ontvangen giften

De Alzheimer Liga Vlaanderen wenst langs deze weg de families en vrienden van Hendrik Claes, Carl De Smet, Elvira van de Velde en Janine Steenbrugge te condoleeren met het verlies van hun bemind familielid. Zij kozen er spontaan voor om, naar aanleiding van deze gebeurtenis, de Liga financieel te steunen. Wij danken de families en iedereen van harte voor dit mooie gebaar.

FINANCIEEL RUGGENSTEUNTJE

Heel wat sympathisanten en organisaties vergeten de Alzheimer Liga Vlaanderen niet. Wij danken de familie Van den Eynde, de familie Wauters, de familie Colliers en de familie Sprangers voor de mooie giften die zij schonken aan de Liga.

Een woord van dank gaat ook uit naar de schenkingen die wij mochten ontvangen van de Stichting Antoine Faes, Lions Club Turnhout en Hodreto F.V. Ook de paasopbrengst die ons geschonken werd door medewerkers van Janssen deed ons veel plezier!

Eveneens willen wij Dhr. Walter Fraiponts feliciteren met zijn 60e verjaardag. De ontvangen gelden naar aanleiding van zijn verjaardag werden aan de Liga geschonken als steun voor de organisatie van de Ontmoetingsdag Jongdementie die doorgaat op 29 november 2014. Dank hiervoor!

MUSIC FOR LIFE 2014

Van 17 tot 24 december 2014 is er opnieuw Music For Life, de solidariteitsactie van Studio Brussel in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting. Opnieuw zullen luisteraars van Studio Brussel geld inzamelen voor goede doelen. Ook de Alzheimer Liga Vlaanderen kan dit jaar weer uitverkozen worden als goed doel! Vanaf 10 september 2014 kan men actief aan de slag voor het organiseren van acties voor Music For Life.

Meer info: <http://musicforlife.stubru.be/>

INFOSTAND ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN 5 DAGEN TE BEZOEKEN OP DE ZENITH BEURS!

Het Salon van het Testament verhuist dit jaar naar de seniorenbeurs Zenith in Brussel Expo, dé beurs voor de actieve 50-plusser. Zenith biedt een rijke waaier aan informatie en ontspanning. Honderden organisaties en verenigingen presenteren er hun aanbod, dat gaat van gezondheid, beauty en fitness over lifestyle tot vrije tijd en toerisme. Ook rond werk, recht en geld zijn er diverse infostands.

Van zondag 16 november tot en met donderdag 20 november 2014 kunt u ook de informatiestand van de Alzheimer Liga Vlaanderen aldaar bezoeken.

Knip hier uw gratis toegangkaart uit voor de Zenith beurs!

Meer info: testament.be

SALON VAN HET TESTAMENT
VOOR HET GOEDE DOEL

BRUSSELS EXPO
16 > 20.11.2014

Dit jaar te gast bij
Zenith BEURS

INFORMATE - ANIMATE - WORKSHOPS

- GRATIS EERSTELIJNSADVIJS VAN NOTARISSEN EN JURIDISCHE EXPERTS (voor een afspraak kunt u nu al reserveren op www.salontestament.be)
- KENNISMAKING MET HONDERD GOEDE DOELEN
- LEZINGEN OVER TESTAMENT EN FISCALE VOORDELEN
- GRATIS GIDS "GOED GEREGLD GOED GEGEVEN"

SALON VAN HET TESTAMENT

GRATIS!

TOEGANG
Maak gebruik van deze persoonlijke uitnodiging om Het Salon van het Testament voor het goede doel op Zenith te bezoeken. Waarde € 8
Geldig iedere beursdag van 10 tot 17 uur.
Surf naar www.zenith.be voor een EXTRA kortingkaart en andere voordelen

BRUSSELS EXPO
16 > 20.11.2014

delta hloyd
Nationale Loterij

Een kijkje bij familiegroepen Turnhout, Deinze en Grimbergen

FAMILIEGROEP TURNHOUT EN JONG-DEMENTIE TURNHOUT: INTERVIEW MET MARLEEN JOORIS, MANTELZORGER

“Zonder klankbord hou je het niet vol”

Ze is afkomstig van Duinbergen (Knokke), maar woont intussen al veertig jaar in Minderhout (Hoogstraten). Voor het gezin waarin Marleen Jooris (62) opgroeide, was het niet uitzonderlijk dat de kinderen andere streken opzochten. De vier dochters wonen allemaal ver van huis, eentje zelfs in Amerika.

“Onze bezoeken aan thuis waren dan ook minder frequent dan in vele andere gezinnen”, zegt Marleen. “Moeder was 74 jaar toen het duidelijk werd dat ze dementerend was. Achteraf beschouwd is het jammer dat we een aantal tekenen niet eerder hebben gezien. Omdat we allemaal ver van huis woonden, vingen we die signalen minder snel op.”

Op welk moment werd de diagnose definitief gesteld?

Marleen: “Vader werd halfweg de jaren ‘90 met osteoporose opgenomen in het ziekenhuis. Moeder kon niet alleen thuis blijven en werd daarom samen met hem opgenomen. Tijdens die opname kregen we te horen dat moeder aan *ouderdomsdementie* leed. Er werd in die tijd minder vlug gesproken over de ziekte van Alzheimer. Men had het eerder over *vergeetachtig zijn en kinds worden*. Toen we definitief wisten wat er aan de hand was, hebben we met de kinderen en familie een beurtrol opgesteld en ervoor gezorgd dat er elke dag iemand op bezoek kon gaan.”

“Vader is na verloop van tijd naar een revalidatiecentrum gegaan en moeder is met hem meegegaan. Zij werd er behandeld voor artrose, maar aan haar beginnende dementie werd geen aandacht gegeven. Ze is nooit meer naar huis kunnen gaan, want na de revalidatie gingen onze ouders in een rusthuis wonen. Vader is kort nadien overleden. Hij is altijd onvoorstelbaar rustig en geduldig gebleven tegenover onze moeder, alhoewel hij het er erg moeilijk mee had.”

Konden jullie dat ook?

Marleen: “Ikzelf kon er vrij goed mee omgaan, maar mijn twee zussen die nog in België woonden, hadden het er veel moeilijker mee om het te aanvaarden en het een plaats in hun leven te geven. In de beginperiode had ik daar echt moeite mee. Ik kon niet begrijpen dat mijn zus-

sen anders omgingen met de dementie van moeder en bij hun eigen pijn en gemis bleven hangen. In sommige gezinnen leidt dat tot een breuk. Met elkaar blijven praten is heel belangrijk, want ieder ervaart en beleeft deze ziekte op een andere manier en dat moet men willen respecteren. Dementie treft niet alleen de zieke, maar ook zijn omgeving.”

Hoe ging het intussen met je moeder?

Marleen: “Het dementieproces stopte natuurlijk niet. We merkten dat in allerlei veranderingen. Moeder had haar hele leven veel aandacht voor haar voorkomen. Ze was altijd netjes gekleed en ze ging regelmatig naar de kapper. Het was heel confronterend toen we haar in de eetzaal zagen zitten met een baretje rond de nek. Zeker in het begin raakte dat ons.”

“De overstap naar de afdeling van personen met dementie was voor ons ook heel zwaar. Wij zaten met een immense onzekerheid: hoe zou moeder reageren wanneer ze uit haar vertrouwde omgeving werd gerukt? Wat bleek? Onze twijfel was geheel ten onrechte, want moeder voelde zich daar meteen thuis. We merkten geen verandering in haar gedrag.”

“Mede omdat ze ook uiterlijk veranderde, begon ik beetje bij beetje afscheid van haar te nemen. Het rouwproces zette zich dus reeds in ver voordat ze helemaal geen contact meer met de wereld om zich heen had en uiteindelijk overleed. Het heeft me geholpen om er doorheen te geraken. Het is voor mij belangrijk geweest dat ik op zo’n momenten een klankbord had. Ik kon bijvoorbeeld altijd terecht bij mijn man en bij een vriendin.”

In het jaarverslag van de Liga lees ik dat zo'n 80 procent van de Vlamingen ervan overtuigd is dat personen met dementie volwaardige mensen blijven, die men kan helpen om te genieten en geluk te vinden in het dagelijkse leven. Op welke manier heb jij je moeder geholpen om te genieten van het leven?

Marleen: "Ik ging elke donderdag bij haar op bezoek. Voor mij was dat een daguitstap. De rit van Hoogstraten naar de kust en later naar Brugge was al een hele trip. We gingen dan zo veel mogelijk wandelen op de dijk aan zee. Moeder kon daar ontzettend van genieten. Een wandeling en een kopje koffie in een brasserie ... meer was er niet nodig."

"Maar stilaan begon moeder ook vreemde dingen te doen. Ze duwde bijvoorbeeld haar servet in de koffie. Eerlijk gezegd: ik schaamde mij ervoor als dit midden tussen de andere mensen gebeurde. We hebben dat dan opgelost door

onze koffie in een apart hoekje van de taverne te drinken."

Toch moest je haar telkens terug naar het rusthuis brengen ...

Marleen: "Ja. Op haar heldere momenten was dat niet gemakkelijk, omdat ze ons dan wel eens verweet dat wij haar in een rusthuis dumpten. Ook al was het afscheid op die dagen heel zwaar, toch hield ik mezelf tijdens de terugreis voor dat ik moest genieten van de mooie momenten samen. Als je dat niet doet, dan hou je het niet vol."

Uiteindelijk kwam er een moment dat er geen communicatie meer mogelijk was. Was genieten in die periode nog mogelijk, denk je?

Marleen: "De laatste drie jaar van haar leven was er zo goed als geen communicatie meer mogelijk. Het lichamelijke contact blijft dan heel belangrijk. Ik denk aan een streling, een handmassage, lekker knuffelen, de nagels knippen, ... Het zijn eenvoudige manieren om toch op een of andere manier het contact te behouden. Ik lette goed op mijn intonatie als ik met haar sprak en ik zorgde dat ze mijn gezicht zag. Soms legde ik mijn hoofd tegen het hare en begon ik een bekend liedje te neuriën. Ze voelde dan de vibraties en begon zelf ook mee te neuriën. Ik voelde dat er op die momenten wel degelijk een zekere communicatie was tussen ons."

Mantelzorg bestaat volgens Marleen uit twee luiken: de zorg voor de persoon met dementie én de zorg voor je-

zelf (als mantelzorger). Omdat het ziekteverloop soms jarenlang aansleept, is aandacht voor de eigen gezondheid erg belangrijk. Je hart kunnen luchten en je bekommernissen kunnen uitspreken helpen daarbij. Marleen vond niet alleen een klankbord bij haar man en een vriendin, maar in de beginjaren ook op de 0800-lijn van de Alzheimer Liga Vlaanderen. Op vrijdagochtend was zij een vaste klant. Hier kon zij na de wekelijkse bezoeken aan moeder vrijuit haar verhaal kwijt en kreeg af en toe goede raad en tips.

Onder impuls van toenmalig voorzitter Bie Van Waeyenberghe is ze zelf vrijwilligster geworden en bemant ze elke donderdag de hulplijn. Bij wie kan je beter terecht dan bij een ervaringsdeskundige?

Bron: Marcel Kumpen - vrijwilliger Alzheimer Liga Vlaanderen

FAMILIEGROEP DEINZE: INTERVIEW 'DE RUGZAK AF EN TOE LEEGMAKEN'

Met trots lezen we op 18 juni in 'Kerk & Leven' het interview 'De rugzak af en toe leegmaken' van François Van De Weyer, voorzitter van de Familiegroep Deinze. François, dank en proficiat!

DE RUGZAK AF EN TOE LEEGMAKEN

Hulpeloosheid, frustratie, verdriet of schuldgevoelens – de dagelijkse zorgtaken van een mantelzorger met een partner of ouder met de ziekte van Alzheimer kunnen heel wat emoties oproepen. „Bijgevolg moet de zorgende rugzak echt af en toe worden leeggemaakt”, zegt Frans Van De Weyer. In 2010 startte hij in het Oost-Vlaamse Deinze mee een familiegroep op, ondersteund door de Vlaamse Alzheimer Liga.

„We zoeken steun, luisteren naar elkaar en beseffen dat andere mantelzorgers gelijkaardige problemen hebben. De omgeving kan immers ook vaak moeilijk vatten hoe lastig het kan zijn”, zegt hij. „We bieden niet allereerst medische of psychologische zorgen, maar we werken vanaf de zijlijn.”

De Alzheimer Liga heeft familiegroepen in gemeenten in elke Vlaamse provincie, telkens getrokken door vrijwilligers. „Wij komen om de twee maand samen. We zijn hoogstens met acht en alleen met mantelzorgers”, zegt Bernard Gabriëls van de Brugse groep. „We ondervinden dat ze vrijer kunnen praten over moeilijkheden als de ziekte er niet bij is. Tegenwoordig voorzien we ook een thema voor de bijeenkomsten. Zo hadden we het de voorbije keer over vakantie en vrije tijd. Durven en kunnen mantelzorgers nog genieten?”

Toen Bernard Gabriëls' echtgenote geconfronteerd werd met Alzheimer, ondervond hij vooral nood aan praktische ondersteuning. „We hadden een rolstoel nodig,

maar het duurde zo lang om dat geregeld te krijgen, dat we hem amper hebben gebruikt”, illustreert hij.

„Dankzij het dementieplan van de Vlaamse Overheid is dat aspect evenwel verbeterd. Ervaringen delen, blijft echter belangrijk. Uit de verhalen van andere mantelzorgers leer je dat er, ondanks de ziekte, wel nog mogelijkheden in het leven zijn. Ik ging nog op reis met mijn vrouw, we bezochten concerten. Positieve verhalen delen, kan veel moed geven.”

Ook over de moeilijkheden wordt vrijelijk gepraat bij de familiegroepen. „We hebben het bijvoorbeeld over de last van het loslaten”, zegt Frans Van De Weyer. „Elke dag opnieuw ben je als mantelzorger getuige van de achteruitgang, week na week, maand na maand. Soms is een rusthuisopname onafwendbaar en dat is voor de partner of ouder een moeilijk moment.”

„Net zo goed wisselen we echter kleine tips uit. Sommige mensen met Alzheimer beginnen bijvoorbeeld snel te discussiëren”, vervolgt Van De Weyer. „We bespreken hoe je dat kunt aanpakken, door muziek op te zetten bijvoorbeeld en zo van onderwerp te veranderen.”

Jozeleen VAN HUFFEL

De Vlaamse Alzheimer Liga vzw ondersteunt familiegroepen in alle provincies. Meer info via het gratis nummer 0800 15 225 of via www.alzheimerliga.be/familiegroepen.

FAMILIEGROEP DEINZE: UITSTAP

Naar jaarlijkse gewoonte werd op 31 juli 2014 andermaal een zomeractiviteit gepland met de lotgenoten in de familiegroep Deinze. Een vijftal personen verkozen een gezellig boottochtje op de Leie in Deinze met Pierre de secretaris als kapitein! Er werd gevaren onder een heldere zonnestraal. Ondertussen ging een tweede groep van tien personen het indrukwekkende Museum van Deinze en de Leiestreek bezoeken. De vernieuwde tentoonstelling viel erg in de smaak maar iedereen snakte toch naar een verfrissing. Beide groepjes vonden elkaar terug in een brasserie aan de waterkant alwaar nog twee andere vrienden van de familiegroep ons vervoegden. Een geslaagde namiddag waar iedereen blijkbaar van genoot en de samenhang benadrukt werd.

FAMILIEGROEP GRIMBERGEN: 20-JARIG JUBILEUM!

De Familiegroep Grimbergen bestaat sinds 1994! En dat heeft de familiegroep met veel voldoening gevierd! Hun kristallen jubileum ging door op 30 september 2014 in het woonzorgcentrum Heilig Hart te Grimbergen. Leden en sympathisanten waren van de partij. Het belang en de werking van de familiegroepen werden tijdens deze happening toegelicht door Laura Weyns, educatieve

stafmedewerker van de Alzheimer Liga Vlaanderen en Maryvonne Philips, voorzitter van de Familiegroep Grimbergen. Kim Rillaerts, oprichter en oud-voorzitter van de Familiegroep Grimbergen, was de gastspreker. De hapening eindigde met een gezellig samenzijn, een hapje en een drankje.

FAMILIEGROEP DEINZE: TENTOONSTELLING CHRIS DE PAUW

Op vrijdag 10 oktober 2014 werd een tentoonstelling met schilderijen geopend in "Huis De Leeuw" Machelendorp, in Zulte-Machelen (9870) met werken van Chris De Pauw uit Deinze. De kunstenaar is niet aan haar proefstuk en exposeerde nu onder het motto "Retrospectief en Nieuw Initiatief" met werk uit vroegere periode maar ook met nieuwe doeken. Bovendien heeft ze ook, bewogen als ze is met de problematiek over dementie, enkele werken gemaakt over dit onderwerp en werden de schilderijen over Alzheimer verkocht ten voordele van de Alzheimer Liga Vlaanderen.

De inleiding van de tentoonstelling geschiedde door letterkundige Dhr. R. Ranke. François Van de Weyer, de voorzitter van de familiegroep Alzheimer Liga regio Deinze gaf een toelichting over de werking van de Liga. De tentoonstelling loopt tot 2 november 2014.

*Als ik zo oud geworden ben
Dat ik geen mensen meer herken
En niet eens je naam meer weet,
Pak dan mijn hand nog even beet.
En zeg me gedag
Laat me voelen dat je me mag
Wellicht dat ik het gevoel herken
Dat ik voor iemand, IEMAND ben.*

Sophia den Otter

Focus op dementie

IN GESPREK MET ONDERZOEKER... CHANTAL VAN AUDENHOVE, METER VAN DE ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN

Velen zullen haar naam al tegengekomen zijn als auteur of co-auteur van onderzoeksrapporten over verschillende aspecten van het Vlaamse zorglandschap. Professor Dr. Chantal Van Audenhove is dan ook al sinds 1992 werkzaam bij LUCAS KU Leuven, eerst als projectleider, vanaf 1996 als directeur. Daarnaast is ze als buitengewoon hoogleraar verbonden aan het Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde. Het eerste thema waarop ze bij LUCAS werkte was dementie, en dat is nog steeds één van haar werkthema's.

Werkgroep dementie

Het begon allemaal in 1992 met een interne werkgroep rond dementie onder leiding van prof. Frans Lammertyn. Op basis van onderzoek werden een aantal standpunten en kritische bedenkingen geformuleerd. Dat leidde in 1995 tot de publicatie "De zorg voor dementerende ouderen in Vlaanderen". Dat is zowat de eerste Vlaamse publicatie die specifiek inging op zorg en begeleiding voor personen met dementie.

De publicatie beschrijft de toenmalige dementiezorg in Vlaanderen en eindigt met 8 beleidsaanbevelingen. Bijna twintig jaar later is duidelijk dat er veel vooruitgang geboekt is. Dat gaat veel verder dan het hanteren van andere termen: nu spreken we van personen met dementie, eerder dan van dementerende ouderen. Dementie staat nu meer dan toen op de maatschappelijke en politieke agenda, zorgprofessionals hebben meer kennis over dementie, de residentiële en thuiszorg is meer gefocust op kwaliteit en last but not least dementie is meer bespreekbaar geworden in de samenleving. Toch blijven de meeste aanbevelingen van toen, ook vandaag nog grote uitdagingen.

Mantelzorg

De publicatie uit 1995 was de start van praktijk- en beleidsgericht onderzoek naar de zorg voor personen met dementie, zowel voor LUCAS als voor de overheid en organisaties zoals de Koning Boudewijnstichting. LUCAS zoomde sedertdien in op vele subthema's die met de problematiek te maken hebben. De mantelzorg voor mensen met dementie is alvast zo'n thema. Er mag dan

al veel aandacht gaan naar professionals in de zorg, zonder mantelzorg door partners en naasten is er geen goede zorgomgeving mogelijk. Die mantelzorg mag echter geen probleem op zich worden, daarom is aandacht voor zorglast en veerkracht nodig. In 2002 promoveerde Nele Spruytte op onderzoek naar de overgang van thuis naar een tehuis en over de relatiekwaliteit bij partners en personen met dementie. Chantal Van Audenhove was promotor van dit proefschrift. Het thema blijft ook nu nog actueel, zeker gelet op de ingezette vermaatschappelijking in de zorg.

Psycho-educatie

LUCAS deed zeer veel onderzoek over goede psychosociale begeleiding bij dementie. Denken we maar aan het onderzoek over de thuisbegeleiding, dementia care mapping, omgevingsinterventies. Enkele weken geleden is er net een onderzoek afgerond over het psycho-educatiepakket 'Dementie en nu' op initiatief van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de Alzheimer Liga Vlaanderen. Dit initiatief werd in september op de Werelddag Dementie voorgesteld. De onderzoekers zullen op dit thema verder kunnen werken dankzij het door minister Lieten eerder dit jaar opgerichte VIND: Vlaamse Impulsfinanciering voor Netwerken Dementieonderzoek (De standaard, 25-2-2014).

Kleinschalig genormaliseerd wonen

Een ander thema binnen de zorg voor personen met dementie dat door Van Audenhove en haar collega's gerealiseerd werd, handelt over het kleinschalig genormaliseerd wonen. Nadat Huis Perrekes en de Bijster er als pioniers mee aan de slag gingen, was een evaluatie en wetenschappelijke onderbouwing nodig. Opnieuw leidde het tot een aantal spraakmakende publicaties die directies nog altijd inspireren tot het omvormen naar een meer genormaliseerde leefomgeving.

Architectuur

De LUCAS-thema's zijn continu gericht op innovatie, op vooruit kijken. Aansluitend op actuele noden en met een strategische visie, wordt steeds ingezet op nieuwe vragen en concepten die op de praktijk en het beleid een beetje vooruit lopen. Dat deden ze eerder met dementiezorg, mantelzorg en kleinschalig genormaliseerd wonen. Ook het onderzoek over de invloed van de materiële omgeving op het functioneren en welbevinden van personen met dementie startte reeds in de jaren 90 met een publicatie over het juiste midden tussen "autonomie en geborgenheid". Vandaag loopt deze onderzoekslijn

verder onder meer in samenwerking met Professor Ann Heylighen van het departement architectuur (KU Leuven). Op basis van een onderzoek over de impact van fysieke omgevingsfactoren op nachtelijke onrust wil LUCAS in de nabije toekomst een draaiboek maken, een checklist van elementen waarmee mantelzorgers aan de slag kunnen om persoonlijke oplossingen te zoeken.

Vroegtijdige zorgplanning

Een ander thema dat al vele jaren op belangstelling kon rekenen van Chantal Van Audenhove en haar team is de communicatie met personen met dementie. Begrippen als onderhandelende zorg en kiezen in overleg zijn essentieel voor persoonsgerichte zorg. Ook praten over het levens-einde hoort daar bij, hoe ongemakkelijk dat ook blijft voor zowel personen met dementie, hun naasten en zorgverleners. In de context van dementie is het juist zeer belangrijk dat er op tijd over kan gepraat worden. In het FLIECE-project, onder leiding van prof. Luc Deliëns (VUB), werkt het LUCAS-team aan interventies die bijdragen tot een sterkere communicatie op het vlak van vroegtijdige zorgplanning.

Meter Alzheimer Liga Vlaanderen

Afgelopen jaar werd Chantal Van Audenhove meter van de Alzheimer Liga Vlaanderen, in opvolging van Christine Van Broeckhoven. Natuurlijk zal dat leiden tot andere accenten. Waar Van Broeckhoven dementie vooral benadert vanuit het perspectief van de moleculaire genetica, doet Van Audenhove dat vanuit de zorgorganisatie. Maar er zijn ook gelijkenissen. Zo zal Van Audenhove zich ook beleidsmatig sterk inzetten voor goede dementiezorg, zowel via LUCAS als vanuit haar lidmaatschap van de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin. Op de Werelddag Dementie van dit jaar, zaterdag 20 september, sprak Chantal Van Audenhove over mantelzorg.

Meer info op www.alzheimerliga.be.

LUCAS

LUCAS is het interdisciplinair Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy van de KU Leuven dat in 2014 het 25-jarig bestaan viert. Er werken op dit moment 35 mensen waaronder Professor dr. Anja Declercq en dr. Nele Spruytte, beiden ook met een rijk palmares aan onderzoek over de zorg voor personen met dementie. Werken binnen LUCAS, op het snijvlak van wetenschap en praktijk, continu op zoek naar geëngageerde partners die op dezelfde golflengte zitten, blijft spannend. Dat veel concepten en ideeën die Van Audenhove en haar team gelanceerd hebben daadwerkelijk voet aan de grond krijgen in beleid en praktijk geeft energie!

Referenties:

- Van Audenhove, C., & Lammertyn, F. (1995). *De zorg voor dementerende ouderen in Vlaanderen*. Leuven/

Amersfoort: Acco.

- Van Audenhove, C., Opdebeek, S., & Lammertyn, F. (2000). *De informele zorg en haar randvoorwaarden*. Leuven: Acco.
- Van Audenhove, C., Declercq, A., de Coster, I., Spruytte, N., Molenberghs, C., & Van den Heuvel, B. (2003). *Kleinschalig genormaliseerd wonen voor personen met dementie*. Antwerpen: Garant.
- Van Audenhove, C., & Declercq, A. (2007). De mantelzorg. Over zorglast, veerkracht en het belang van een goede relatie. *Welzijnsids* (pp. Afl. 65, 61-18).
- Van Audenhove, C., & Spruytte, N. (2009). *De zorg voor personen met dementie: perspectieven en uitdagingen*. Brussel Koning Boudewijnstichting.
- Van Steenwinkel, I., Van Audenhove, C., & Heylighen, A. (2014). Mary's Little Worlds. Changing Person-Space Relationships when Living with Dementia. *Qualitative Health Research*, 24(8), 1023-1032.
- De Standaard, 25 februari 2014, *Toppers werken samen tegen dementie*, p. 14

De artikelen kunnen gratis digitaal opgevraagd worden via doc@dementie.be.

Interview door Jan Steyaert PhD, - Wetenschappelijk medewerker Expertisecentrum Dementie Vlaanderen (augustus 2014 - jan.steyaert@dementie.be)

DEPRESSIESYMPTOMEN VOORSPELLEN DEMENTIE

Ouderen die een combinatie ontwikkelen van milde geheugenproblemen en depressieve symptomen hebben meer kans om ook alzheimerdementie te ontwikkelen dan leeftijdsgenoten met een mild geheugenprobleem die geen symptomen van depressie hebben. Dat besluit Dr. Stefan Van der Musselle, verbonden aan het Referentiecentrum voor Biologische Markers voor Dementie (BIODEM) van het Instituut Born-Bunge aan de Universiteit Antwerpen, na vier jaar lang een groep 55-plussers met milde cognitieve problemen wetenschappelijk opgevolgd te hebben. Het onderzoek verscheen in het internationale tijdschrift 'Journal of Alzheimer's Disease'. In het kader van zijn doctoraatsonderzoek voerde Van der Musselle een studie naar 235 mensen ouder dan 55 jaar met milde cognitieve problemen. Hij bestudeerde, samen met zijn twee promotoren Professor S. Engelborghs en Professor P.P. De Deyn, de gedragsmatige en psychologische symptomen in ouderen met cognitieve achteruitgang. De studiepersonen hadden een klinische opvolging van minimum een jaar tot negen jaren. Gemiddeld werden deze patiënten 4 jaren klinisch opgevolgd. Van de 235 studiepersonen met milde cognitieve problemen, bleven er 74 stabiel en ontwikkelden er 161 een dementie (69%), waarvan 109 een Alzheimerdementie (46%). Dementie kan verschillende oorzaken hebben, maar de meest voor-

komende oorzaak is de ziekte van Alzheimer.

Als enkel de 74 stabiele patiënten en de 109 *Alzheimer progressieve patiënten* statistisch geëvalueerd werden, bleken de studiepersonen met depressieve symptomen meer en sneller een Alzheimerdementie te ontwikkelen. De gemiddelde tijd die Alzheimer progressieve patiënten met milde cognitieve problemen nodig hadden om een Alzheimerdementie te ontwikkelen was 2 jaren. In een secundaire analyse werd gekeken naar de 74 stabiele patiënten en alle 161 *dementie progressieve patiënten*, zonder onderscheid te maken in de oorzaak van de dementie. Bij deze evaluatie bleken studiepersonen met geagiteerd gedrag meer en sneller een dementie te ontwikkelen. Vooral verbaal geagiteerd gedrag bleek van voorspellende waarde voor het ontwikkelen van een dementie, ongeacht de oorzaak ervan.

Het krijgen van een depressie op latere leeftijd is een belasting voor alle betrokkenen, maar het is dus ook niet onschuldig, want het blijkt voorspellend voor een Alzheimerdementie. Het is nu de vraag of depressie het risico op het krijgen van alzheimerdementie vergroot, of depressieve symptomen een eerste uiting zijn van de zich ontwikkelende ziekte. De hypothese van Engelborghs en Van der Mussele is dat het een eerste symptoom is, maar dat zal verder onderzoek moeten aantonen.

Dr. Stefan Van der Mussele presenteerde zijn bevindingen op het recente Alzheimer's Association International Conference te Kopenhagen, Denemarken.

Bron: Professor Dr. S. Engelborghs MD, PhD - hoogle-
raar neurowetenschappen – neurochemie Universiteit
Antwerpen

VORMINGSAANBOD 2014-2015 EXPERTISE- CENTRUM DEMENTIE VLAANDEREN

Tijdens de voorbije zomermaanden verspreidde het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen haar vormingsprogramma dementie 2014-2015. Voor druk bevroagde en succesvolle opleidingen, zoals de opleiding tot referentiepersoon dementie, dient men zich zo spoedig mogelijk in te schrijven. In het kader van het transitieplan werd de opleiding tot referentiepersoon verruimd

tot de doelgroep 'woonzorgactoren' (lees: ziekenfondsen en thuiszorg). Verder blijft het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen ook enkele workshops aanbieden. Architectuur is hierin een belangrijk thema. Aspirant-bouwheren en andere geïnteresseerden wordt een aanbod op maat gegeven vanuit de dementievriendelijke (bouw)principes. In de loop van het werkjaar kan

er nog een bijkomend aanbod worden gerealiseerd. De meest recente versie is terug te vinden op hun opleidingswebsite of in hun nieuwsbrief.

Bron: ECD Vlaanderen Vormingsnieuwsbrief 2014-2015 (30.07.2014)

'DEMENTIE EN NU': NA WETENSCHAPPELIJKE STUDIE, EERSTE COACHES AAN DE SLAG!

In het voorjaar liep een eerste pilot van het programma 'Dementie en nu' dat werd ontwikkeld door het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw en de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw, in samenwerking met Professor Christophe Lafosse en mevrouw Els Dammekens. Aan deze pilot werd een wetenschappelijke studie gekoppeld die zowel inzicht gaf in de wijze waarop het pakket werd ervaren als in de wijze waarop het pakket gebracht wordt. Deze studie werd uitgevoerd door LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy van de KU Leuven, in opdracht van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de Alzheimer Liga Vlaanderen. Het rapport is aan te vragen via secretariaat@alzheimerliga.be of via 014 43 50 60.

Vanuit het Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu' (2014) wordt ook op psycho-educatie ingezet. Diverse organisaties worden hierbij opgeroepen een aanbod te voorzien. Het pleziert ons dat ook de Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 een passage bevat waarbij verwezen wordt naar het transitieplan en de verdere uitrol ervan.

In het verlengstuk hiervan organiseerden het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en onze Liga samen met Els Dammekens, mede-auteur van 'Dementie en nu' op 11 september 2014 een eerste train-the-traineropleiding voor die kandidaat-coaches die beantwoorden aan de

verbonden vereisten, waaronder de toestemming van de organisatie en het beantwoorden aan een competentieprofiel.

17 coaches zwaaiden op deze eerste train-the-traineropleiding af. Laura Weyns, de educatieve stafmedewerker van onze Alzheimer Liga Vlaanderen was één van hen.

Tijdens de opleiding werd het gehele pakket aan de coaches gepresenteerd, maar bovenal werd hen meegedeeld hoe ze aan de slag moesten gaan met de inhoud en de werkvormen. Hierbij was er gelegenheid tot oefenen. De getrainden ontvingen een exemplaar van het pakket 'Dementie en nu' voor de mantelzorger, een exemplaar van de train-the-trainer map en een USB-stick met presentaties en filmfragmenten. Binnen de eigen organisatie kunnen deze eerste trainers nu spoedig aan de slag. In de loop van dit najaar start een eerste aanbod voor mantelzorgers in Brugge. Het is de bedoeling dat de rest van Vlaanderen volgt. Zowel ziekenfondsen, ziekenhuizen als lokale en regionale dienstencentra zullen met 'Dementie en nu' van start gaan.

JONGE PERSONEN MET DEMENTIE KUNNEN MAKKELIJKER IN HET WOONZORGCENTRUM

Het Woonzorgdecreet definieert ouderenzorg als zorg voor gebruikers van 65 jaar of ouder. Om aan gebruikers jonger dan 65 jaar ouderenzorg te bieden, moet een woonzorgcentrum een specifieke procedure volgen. Met het oog op administratieve vereenvoudiging en uniformiteit voor de verschillende zorgvormen, vereenvoudigt de Vlaamse Regering nu deze procedure voor de woonzorgcentra, zodat die overeenkomt met deze voor de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf. Ze wijzigt daarvoor, na advies van de Raad van State, definitief het nodige besluit. Concreet betekent dit dat de individuele afwijking die aan het Vlaams Agentschap moest worden aangevraagd vanaf publicatie in het Staatsblad niet meer nodig is.

Bron: Jurn Verschraegen, directeur Expertisecentrum Dementie Vlaanderen
Meer informatie: www.alzheimerliga.be en www.jong-dementie.info.

LEUK EN INSPIREREND WEETJE: DE EERSTE HULP BIJ DEMENTIE-RUGZAK

Als er een vermoeden van dementie bestaat of er reeds een diagnose is gesteld, roept dit bij mensen en hun naasten veel vragen op. Mensen gaan met de diagnose dementie naar huis en hebben vaak geen goed beeld

van het verloop van de aandoening. In Geel hebben ze daar iets op gevonden. Om te helpen in de onzekere periode, heeft de bibliotheek van Geel in samenwerking met het Sociaal Huis Geel een EHBD-rugzak samengesteld. EHBD staat voor Eerste Hulp bij Dementie en dient als een eerste kennismaking in de hoeveelheid informatie die over dit thema bestaat. De EHBD-rugzak is te ontleen in de bibliotheek van Geel.

Meer info is op te vragen bij Bieke Geenen, bibliotheek Geel 014 56 67 50 en May Luyckx, Sociaal Huis 014 56 71 31.

DUURZAME MANTELZORG IN VLAANDEREN

De wet betreffende de erkenning van de mantelzorger die een persoon met een grote zorgbehoefte bijstaat, werd goedgekeurd op 12 mei 2014 en is op 6 juni in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. In deze wet wordt gedefinieerd wat een mantelzorger is. Op onze website www.alzheimerliga.be kan u deze wet betreffende de erkenning van de mantelzorger opvragen.

Uw ervaring als mantelzorger maakt het verschil!

Hoe ervaart u de zorg voor een naast familielid of bekende? Op welke vlakken zou u, als mantelzorger, meer steun kunnen gebruiken om het nóg beter te doen en om te blijven zorgen? Wat is er nodig om (ook) uw leven kwaliteitsvol te blijven invullen? Bent u tevreden over de dienstverlening en de informatie die u ontvangt? En wat verwacht u van de overheid?

De Vlaamse overheid is erg benieuwd naar uw antwoorden op deze en andere vragen. Mantelzorgers zijn onmisbare partners in de zorg. Daarom willen we leren uit uw dagelijkse ervaringen en zoveel mogelijk rekening houden met de diversiteit aan mantelzorgsituaties.

Met dit doel voor ogen organiseren het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het Agentschap Zorg & Gezondheid dit najaar een grootschalige bevraging bij mantelzorgers van kwetsbare personen die een tegemoetkoming van de zorgverzekering ontvangen. Een toevallige selectie van vierduizend mantelzorgers in Vlaanderen zal thuis een brief ontvangen met een schriftelijk in te vullen vragenlijst. Misschien bent u wel één van hen! De vragenlijst peilt naar uw ervaringen, wensen en noden als mantelzorger. Het is voor de Vlaamse overheid erg belangrijk dat zij zoveel mogelijk ingevulde vragenlijsten teruggestuurd krijgt. Uw antwoorden zullen volstrekt anoniem verwerkt worden. Op die manier helpt u de Vlaamse overheid de situatie van mantelzorgers beter te leren kennen. De onderzoeksresultaten ondersteunen het beleid bij het uitbouwen van duurzame mantelzorg in Vlaanderen.

Het onderzoeksteam rekt op uw medewerking en dankt u alvast voor uw gewaardeerde bijdrage!

Bron: Departement Welzijn Volksgezondheid & Gezin
– Agentschap Zorg & Gezondheid

HELLOMYDEAR LEGT LEVENSVERRHALEN VAST

Hellomydear is een online applicatie opgericht door psycholoog Sarah Callens en productontwikkelaar Karolien Emmers. Het maakt het voor mensen mogelijk op een heel eenvoudige en interactieve manier levensverhalen vast te

helloMyDear

leggen. Alle belangrijke mijlpalen en momenten worden aan de hand van foto's, tekst, video- en audiomateriaal op een dynamische tijdslijn vastgelegd. Eens het verhaal min of meer afgewerkt is, kan het met één druk op de knop tot fotoboek worden omgezet. De applicatie werd opgebouwd vanuit een zoektocht naar een oplossing die zowel mooi en eenvoudig in gebruik is als met de nodige aandacht voor privacy heeft.

Na de lancering in november 2012 kwamen ze met de zorg in contact. Verschillende proefprojecten werden opgezet in woonzorgcentra.

Geïnteresseerd? Meer info: hello@hellomydear.be
+32 485 47 00 14

Publicaties

SUPERMAN(TEL)

Emy Geyskens, voorlezer en auteur - Wim De Baere, acteur en muzikant

Omdat mantelzorgers echte superhelden zijn presenteren wij u graag 'Superman(tel)': een nieuw prentenboek met een bijhorende lessensbundel waarbij Emy Geyskens en Wim De Baere de superhelden/mantelzorgers een hart onder de riem steken.

'Superman(tel)' is een (inter)actief voorleesmoment voor jonge kinderen en hun (groot)ouders, in een muzikaal kader. Het boek is het sluitstuk van een reizende tentoonstelling van Ziekenzorg CM over mantelzorg. In 'Superman(tel)' krijgen kinderen de opdracht om op zoek te gaan naar hun superheld en een meisje komt zo uit bij haar oma die zorgt voor de opa van het meisje. Het boek wil jonge kinderen de betekenis van mantelzorg uitleggen en de mantelzorgers laten herkennen en erkennen. Geyskens en De Baere maken duidelijk dat ook kinderen en kleinkinderen een mantelzorgers kunnen helpen.

'Superman(tel)' is verkrijgbaar bij uitgeverij Averbode en via Ziekenzorg CM – Daisy Celis.

Meer info: leesfee@hotmail.com

STERRENLICHT

Gerda Debyser

'Sterrenlicht' is een ontroerend jeugdboek waarin aandacht wordt gegeven aan een oma met dementie. Doelgroep: vanaf 12 jaar.

Gerda Debyser: "Het is verhaal van een mysterieuze jongen, die geen licht verdraagt en een bijzondere passie voor sterren en planeten ontwikkeld heeft, en een gewoon tienermeisje met verlangens die nu eenmaal de kop opsteken als je veertien bent. En oh ja, van een oma die soms niet meer van deze wereld lijkt te zijn ..."

Het boek is verkrijgbaar in boekhandels en bibliotheken of kan bij uitgeverij Abimo besteld worden. 'Sterrenlicht', Abimo, 204 pagina's, 13,50€. (administratie- en verzendkosten niet inbegrepen)

IEDEREEN GENIAAL

Pascal Borry en Gert Matthys

'Iedereen GENiaal' is een vernieuwend en verrassend boek. Het bracht cartoonisten en wetenschappers bij elkaar en het maakt duidelijk dat het werk rond genetica, dat in de academische centra gebeurt, iedereen raakt! Het boek is zinvol voor wie een beter zicht wil krijgen op het belang van erfelijkheid en de mogelijke maatschappelijke

lijke impact van genetische tests op patiënten en hun families, op onderzoek, op gezondheidszorg, op screening ... 'Iedereen GENiaal' is geschreven in een stijl die deze thema's voor een ruim publiek toegankelijk maakt. In het boek komt alzheimer / dementie op een aantal plaatsen naar voor, telkens als voorbeeld. Het boek ging in première tijdens het Cartoonfestival in Knokke-Heist.

Het boek is verkrijgbaar in boekhandels. 'Iedereen GENiaal', Ballon Media, 220 pagina's, 29,99 €.

ZOLANG IK HET KAN

Liefde, mantelzorg en vasculaire dementie Hanne van Herwerden

Als bij Eli voor het eerst een herseninfarct wordt geconstateerd, heeft Hanne van Herwerden nog geen vermoeden van wat hen beiden te wachten staat. In 'Zolang ik

het kan' beschrijft zij hoe haar intellectuele, maatschappelijk gewaardeerde man door steeds nieuwe voorbijgaande lichte beroertes en herseninfarcten langzaam verandert in iemand die de weg kwijtraakt in zijn leven. Hoe de gegroeide verstandhouding uit hun relatie verdwijnt en plaats maakt voor een zorgrelatie. Hun liefde blijft, maar verandert in een even diep gevoelde lotsverbondenheid.

Het boek is verkrijgbaar bij www.bol.com. 'Zolang ik het kan', 160 pagina's, € 17,90 (administratie- en verzendkosten niet inbegrepen)

Alzheimer in de pers

DOORBRAAK IN ALZHEIMERONDERZOEK? LIEVER TIJDIGE DAN VROEGTIJDIGE DIAGNOSTIEK

Op 8 juli 2014 lazen we in 'De Tijd': "Britse wetenschappers hebben een set van 10 proteïnen ontdekt in het bloed die het begin van Alzheimer kunnen helpen voorspellen. Ze noemen het een belangrijke stap in de ontwikkeling van een opsporingstest voor de ongeneeslijke ziekte." Ook 'De Morgen' spendeerde die dag hieraan aandacht: "Britten doen grote doorbraak in Alzheimeronderzoek. (...) Dankzij onderzoek bij meer dan 1.000 mensen is een set eiwitten in het bloed ontdekt die de start van dementie kunnen voorspellen. Bij 87 procent van de patiënten waren de gegevens accuraat." (Meer info: zie www.alzheimerliga.be)

In het Tijdschrift voor Geneeskunde wordt echter de vraag gesteld of het wel zin heeft om de ziekte van Alzheimer vroegtijdig op te sporen. Finoulst, Vankrunkelsven, De Strooper en de Lepeleire pleiten vooral voor een tijdige diagnostiek. "Een multidisciplinaire focusgroep samengesteld uit experts van acht Europese landen, waaronder België, onderzocht het verloop en de noden van het diagnostische proces voor alzheimerdementie in de eerste lijn (VIB Center for the Biology of Disease, Leuven). Daarbij komen ze tot de bevinding dat er geen behoefte is aan een vroegtijdige diagnose en dat screening voor alzheimerdementie op bevolkingsniveau misplaatst is. Vermits er geen doeltreffende behandeling bestaat, heeft het geen zin om

ouderen ongerust te maken". De focusgroep pleitte wel voor een tijdige diagnose: zodra de eerste tekenen van dementie opduiken, is een snelle respons belangrijk. Volgens de auteurs heeft de nieuwe bloedtest op basis van plasmaproteïnen wellicht een plaats in het kader van wetenschappelijk onderzoek over de ziekte van Alzheimer, maar ze wijzen erop dat in de praktijk een voorspellende test af te raden is. Enerzijds omdat er vandaag nog geen afdoende behandeling voor alzheimerdementie bestaat en anderzijds omdat deze studie te veel fout-positieve resultaten oplevert. De studie vestigt wel de aandacht op de niet te stuiten opkomst van voorspellende tests, ook voor ernstige ziekten zoals alzheimer. De nood aan een wettelijk kader dringt zich op.

Bron: Finoulst, M., Vankrunkelsven, P., De Strooper, B., Lepeleire, J., Heeft het zin om de ziekte van Alzheimer vroegtijdig op te sporen? in Tijdschrift voor Geneeskunde, 70, nr. 16, 2014, doi: 10.2143/TVG.70.00.2001671, p. 917-919.

DE ZIEKTE VAN ALZHEIMER VERTRAGEN OF VOORKOMEN?

Medici waren lang van oordeel dat er geen mogelijkheid bestond om iets te ondernemen tegen de ziekte van Alzheimer. Toch zijn er de laatste jaren steeds meer positieve berichten hieromtrent. Het staat nu bijvoorbeeld vast dat een te grote concentratie homocysteïne in het bloed

aderverkalking veroorzaakt. Daardoor wordt de bloedsomloop ook in de hersenweefsels sterk verminderd. Dit resulteert in het ontstaan van verschillende vormen van dementie.

Iedereen kan echter preventief zijn homocysteïne-niveau normaliseren door dagelijks voldoende B-vitaminen in te nemen. We hebben het dan zeer specifiek om de vitamine B6, B9 (foliumzuur) en B12. Uit wetenschappelijke studies blijkt immers dat een tekort aan vitamine B12 en foliumzuur zeker bijdraagt tot degeneratieve hersenziekten. De genoemde vitaminen voorkomen zowel dat het homocysteïne niveau te hoog wordt en voorkomt tegelijkertijd het ontstaan van Alzheimer.

Bronnen: Alexopoulos P, Günther F, Popp J, Jessen F, Peters O, Wolf S, Kneib T, Kurz A, Richter-Schmidinger T, Lewczuk P, Bleich S, Wiltfang J, Kornhuber J. Plasma homocysteine and cerebrospinal fluid neurodegeneration biomarkers in mild cognitive impairment and dementia. *J Am Geriatr Soc.* 09 04; 57(4): 737-9
http://www.abcgezondheid.be/nl/news/de_ziekte_van_alzheimer_vertragen_of_voorkomen%3F09/07/2014

ZEBRAVISJES HELPEN ZIEKTE VAN ALZHEIMER ONTRAFELN

Nieuwe fundamentele kennis over de regulatie van stamcellen in het zenuwweefsel van embryonale zebravisjes leidt tot verrassende inzichten in neurodegeneratieve ziekteprocessen in het menselijke brein. Een nieuwe studie van onderzoekers van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie en KU Leuven identificeert de moleculen die aan de basis van dit proces liggen.

Zebravis staat model

De zebravis is een klein visje van 3 tot 5 cm lang met donkere strepen over de lengte van zijn lichaam. Oorspronkelijk komt hij uit India, maar daarnaast is het een populair aquariumvisje. Zebravissen hebben enkele bijzondere eigenschappen waardoor ze graag gebruikt worden in wetenschappelijk onderzoek. Zo worden de eitjes van een zebravis buiten het lichaam bevrucht, waar ze zich verder ontwikkelen tot embryo's. Dat gaat bijzonder snel: na 24 uur zijn de belangrijkste organen gevormd en na 3 dagen komen de jonge visjes al uit het ei. Deze visjes zijn aanvankelijk doorzichtig, waardoor ze makkelijk te bestuderen zijn onder de microscoop. Zebravissen planten zich al na 3 maanden voort. De genetische code van mens en zebravis is voor meer dan 90% identiek. Bovendien is het genetisch materiaal van deze visjes makkelijk te wijzigen waardoor ze vaak als model fungeren in de studie van allerlei ziekten.

Stamcellen in het brein

Evgenia Salta, wetenschapper in het team van Bart De

Strooper (VIB-KU Leuven), gebruikte zebravissen als model in moleculair hersenonderzoek en ontdekte een niet eerder beschreven regelproces voor de ontwikkeling van zenuwcellen. Evgenia Salta licht toe: "Het menselijke brein bevat stamcellen, dit zijn cellen die nog niet zijn uit-gegroeid tot zenuwcellen, maar dat wel kunnen doen." Stamcellen zijn uiteraard cruciaal in de ontwikkeling van het brein. Bij zebravisjes bestaan overeenkomstige stamcellen. Daarom vormen de visjes een ideaal model om het gedrag van deze cellen te bestuderen. Tijdens de vroege embryonale ontwikkeling wordt de verdere uitrijping van deze cellen geregeld door een zogenaamde Notch-sig-naalweg. Over Notch-processen in de hersenen van Alzheimerpatiënten tasten wetenschappers nog grotendeels in het duister, maar het onderzoek van Evgenia Salta brengt daar nu verandering in.

MicroRNA

De expressie van genen, die aan de basis ligt van de Notch-sig-naalweg, wordt onder andere geregeld door microRNA (miRNA), dit zijn korte moleculen die genen kunnen afremmen of prikkelen. Evgenia Salta: "Wij onderzochten specifiek hoe miRNA-132 de Notch-sig-naalisatie van stamcellen regelt." MiRNA-132 blijkt een rol te spelen bij het in stand houden van de plasticiteit van het volwassen menselijk brein. In het volwassen brein zitten er nog altijd stamcellen, zij het in beperkte mate. Bij ziekten van het zenuwstelsel waarbij zenuwcellen afsterven, zoals bij alzheimerdementie, is de activiteit van miRNA-132 verminderd. "We wilden het effect van de vermindering van miRNA-132 in het zenuwstelsel bestuderen. Zebravissen zijn hier een ideaal model voor omdat we dit miRNA makkelijk kunnen verminderen in zebravissen. Bij de gewijzigde visjes hapert de ontwikkeling van de stamcellen. We brachten de moleculen die hierbij een rol spelen in kaart", verduidelijkt Evgenia Salta.

Relevantie

In de hersenen van patiënten met de ziekte van Alzheimer is de concentratie aan miRNA-132 eveneens verlaagd. Met de zebravissen boots je dus een toestand na die ook bij Alzheimerdementie voorkomt. Evgenia Salta: "Tot onze grote verbazing blokkeert de verminderde activiteit van miRNA-132 bij de visjes de verdere uitrijping van stamcellen naar zenuwcellen. De nieuwe kennis over het moleculaire signaalpad dat hier aan de basis ligt, geeft ons zicht op het precieze mechanisme van de blokkade. Dankzij dit werk in zebravissen kunnen we nu in detail nakijken wat er precies misgaat in de hersenen van patiënten met de ziekte van Alzheimer." Het onderzoeksteam is daarom gestart met een vervolgstudie in muizen en in hersenen van overleden patiënten.

Bron: Persbericht VIB -Vlaams Instituut voor Biotechnologie 19/08/2014

Regionale werking

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE ANTWERPEN

ANTWERPEN CENTRUM

Contactpersoon: Julien De Leeuw, T. 0479 73 23 70
antwerpencentrum@alzheimerliga.be
Locatie: lokalen van Gezinsbond Gewest Antwerpen,
Schermerstraat 32, 2000 Antwerpen, van 20u15
(onthaal vanaf 19u45) tot 22u00, gratis.

- 14 oktober 2014: *Voelt u zich betrokken bij een persoon met dementie? Misschien vindt u iets dat u kan helpen! Een kennismakingsavond en afspraken voor het verdere seizoen.*
- 16 december 2014: *onderwerp nog te bepalen*
- 17 februari 2015: *onderwerp nog te bepalen*

JONGDEMENTIE ANTWERPEN-CENTRUM - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD ORION

Contactpersoon: Julien De Leeuw, T. 0479 73 23 70
antwerpencentrum@alzheimerliga.be
Locatie: lokalen van Gezinsbond Gewest Antwerpen,
Schermerstraat 32, 2000 Antwerpen, van 20u15
(onthaal vanaf 19u45) tot 22u00, gratis.

- 18 november 2014: *"Vergeet me niet" een Duitse documentaire van David Sieveking, uitgebracht door Dalton Distribution. Nadien bespreken we samen deze documentaire.*

ANTWERPEN NOORD

Contactpersoon: Karina Willemen, T. 03 663 55 10
brasschaat@alzheimerliga.be
Gerd Valenberghs, T. 03 667 75 60
Locatie: Dienstencentrum Vesalius, Prins Kavellei 77, Brasschaat, afwisselend namiddag en avond.

- 21 november 2014: *Vrije tijd en vakantiebesteding voor personen met dementie is van groot belang, voor de persoon zelf en ook voor de mantelzorgers. Welke mogelijkheden zijn er nog, waar kunnen we terecht als we deze dingen willen organiseren? Hiervoor krijgen we vandaag gastspreker Dhr. Hugo Goedemé van de CM op bezoek. Hij zal ons wegwijs maken in de vele mogelijkheden die we kunnen aanspreken. (13.45u - 16u)*
- 16 januari 2015: *De zorg voor een persoon met dementie gaat meestal verder dan het fysiek aanwezig zijn. Ook de zorg over het financiële komt er op termijn bij. Maar welke rechten en plichten heeft een persoon met dementie nog op juridisch vlak? In hoeverre kan en mag hij/zij nog beslissingen nemen. In deze wereld van wetten en regels worden wij vandaag wegwijs gemaakt door gastspreker Joseph Valenberghs, zelf werkzaam als notaris-klerk. (13.45u - 16u)*

BONHEIDEN

Contactpersoon: Jenny Claes, T. 015 20 71 17
jenny.claes3@telenet.be

Micheline Janssens, T 015 51 72 58
Micheline.janssens@denolm.be
Locatie: WZC Den Olm, Schoolstraat 55, 2820 Bonheiden
14u tot 16u – deelname gratis

- 4 november 2014: *Begeleiden bij maaltijden, smaken veranderen?*
- 20 januari 2015: *Beleving door de familie*

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225*

EKEREN

Contactpersoon: Marianne Vanden Broeck
ekeren@alzheimerliga.be
Locatie: WZC Hof de Beuken, Geestespoor 73 – 2170 Ekeren

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225*

HEIST OP DEN BERG

Contactpersoon: Laura Weyns, T. 0495 21 41 19
Locatie: LDC De Pit / Inloophuis Dementie, Boonmarkt 27, 2220 Heist-op-den-Berg

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225*

HERENTALS

Contactpersoon: Dany Vrydag, T. 0484 79 89 11
herentals@alzheimerliga.be
Locatie: 't Convent – Begijnhof 17- Herentals

- 9 oktober 2014: *"Hoe omgaan met veranderend gedrag (vb agressie), met angst en emotie – Locatie: WZC Bremdael – Ernest Claesstraat 54-56 – Herentals, 14u - 16u.*
- 12 november 2014: *"Bij mijn partner (bij mijn ouder) is de diagnose van dementie gesteld. Wat nu? Welke zijn de mogelijkheden? – Locatie : Dienstencentrum 't Convent – Begijnhof 17 – Herentals, 17u - 19u.*
- 16 december 2014: *"Hoe de persoon met ernstige dementie thuis helpen? (het verlies van kennen, kunnen, bedlegerigheid,...)" Locatie: Clubhuis Begijnhof 26b (achter Burchtstraat 22) Tijdstip: 19u – 21u*

MOL

Contactpersoon: Rob Philipsen, T.014 33 15 50
mol@alzheimerliga.be
Alle gespreksavonden worden ingericht op een vrijdagavond, van 19u tot 21u. Ze vinden plaats in het rust- en verzorgings-
tehuis Witte Meren, Collegestraat 69 te Mol-Centrum.

- 24 oktober 2014: *Agressie en onrust bij personen met dementie – door Frans Geudens*
- 28 november 2014: *Aanpassingen in de omgeving van de persoon met dementie – door Patrick Verhaest*
- 16 januari 2015: *Poëzie- en zangavond – met Mamuze*

TURNHOUT

Contactpersoon: Marleen Mesuere-Jooris, T. 03 314 60 93
turnhout@alzheimerliga.be
WZC De Wending (voorheen St. Petrus I), Albert van Dyck-straat 18, 2300 Turnhout. De familiegroepen gaan door, telkens op donderdag, van 19u30 (onthaal vanaf 19u), einde rond 21u30, deelname gratis

- 20 november 2014: *Telkens weer afscheid nemen*

JONGDEMENTIE TURNHOUT

Contactpersoon: Marleen Mesuere-Jooris, T. 03 314 60 93
jongdementieturnhout@alzheimerliga.be
WZC De Wending (voorheen St. Petrus I), Albert van Dyck-straat 18, 2300 Turnhout. De familiegroepen gaan door, telkens op donderdag, van 19u30 (onthaal vanaf 19u), einde rond 21u30, deelname gratis.

- 4 december 2014: *Zorg voor adempauze!*

WAASLAND OOST

Contactpersoon: Koen Dockx, T.03 253 29 29
Locatie: WZC De Regenboog, Regenbooglaan14, 2070 Zwijndrecht, 19u00 – 21u00

- 25 november 2014

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE LIMBURG

BERINGEN

Contactpersoon: Hava Beyazyuz, T. 0484/67 49 14
beringen@alzheimerliga.be
Locatie: vzw Thuisverzorging de "Eerste lijn", Koolmijnlaan 86 – 3580 Beringen, 19u00 – 21u00

- 23 oktober 2014: *Zinvolle dagbesteding*
- 18 december 2014: *De meest gestelde vragen over dementie*

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225

BREE

Contactpersoon: Tamara Mackendas, T. 089 56 38 94
bree@alzheimerliga.be
Locatie: Woonzorgcentrum de Gerkenberg, Meeuwkerkezel

90a - 3960 Bree
Iedere 1ste maandag van de maand. Inloop om 19u15 en aanvang is om 19u30. Het einde is rond 21u00 voorzien. Deelname is gratis en inschrijving is niet noodzakelijk. Thema's: Wat is dementie, Hoe en wanneer de overgang thuis naar rusthuis?, Omgaan met dementie, Zorg dragen voor zichzelf, ...

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225

MAASEIK

Contactpersoon: Miek Vandenbergh, T. 089 56 38 94
maaseik@alzheimerliga.be
Locatie: Vergaderzaal dienstencentrum Dekenskamp (naast ziekenhuis Maaseik).
Iedere 3de maandag van de maand. Inloop om 19u15 en aanvang is om 19u30. Deelname is gratis en inschrijving is niet noodzakelijk.
Thema's: Wat is dementie, Hoe en wanneer de overgang thuis naar rusthuis?, Omgaan met dementie, Zorg dragen voor zichzelf, ...

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

AALTER

Contactpersonen: Nancy Sturtewagen, T. 09 375 07 28;
Gerard De Spiegelaere, gerard.despiegelaere@alzheimerliga.be
Locatie: WZC Veilige Have: Lostraat 28, 9880 Aalter, telkens om 19u30 in de cafetaria.

- 23 oktober 2014: *Omgaan met agressie en gebrekkige communicatie door Stan De Smet*
- 27 november 2014: *Film of toneel in samenwerking met dementievriendelijke gemeente Aalter*

DEINZE

Contactpersonen: François Van de Weyer, T. 09 330 77 14
Pierre Van Houcke, T 09 372 83 50
Nadine Vanhaute T. 09 386 86 11
deinze@alzheimerliga.be
Locatie: Zaal "De Rekkeling", D. Delcroixstraat 1A, 9800 Deinze, telkens van 14u00 tot 16u00, gratis.

- 23 oktober 2014: *Open dialoog rond het thema: "Kunnen we als mantelzorgers nog dromen?"*
- 22 november 2014: *ACADEMISCHE ZITTING OM 10U Afsluiting Lustrumjaar in het teken van de mantelzorgers*
Locatie : Museum van Deinze en de Leiestreek
11 december 2014: *Samenzijn met herinneringen en verwachtingen*

DENDERMONDE

Locatie: wisselend op 2 locaties: A.Z. Sint-Blasius (grote vergaderzaal), Kroonveldlaan 50, Dendermonde of in Zorgpunt "De Brug", WZC Sint Antonius, Rootjensweg 77, Grembergen.
 Contact: Dr. Roland Pieters, T. 052 20 19 57 of 0475 72 32 24
 dendermonde@alzheimerliga.be
 Geen inschrijvingen noodzakelijk. Iedereen welkom.

EKKLO

Contactpersoon: Frederik Kochuyt, T. 0486 44 07 09
 eeklo@alzheimerliga.be
 Locatie: LCD Zonneheem, Schietspoelstraat 9, 9900 Eeklo, telkens van 14u00 tot 16u00, gratis.

- 13 november 2014: "Als eten een probleem wordt: over slikstoornissen"

ERPE MERE

Contactpersoon: Laura Weyns, T. 0495 21 41 19

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
 Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225

GENT

Contactpersonen: Jacqueline Storme en Jan Barbe, T. 09 223 02 82 - gent@alzheimerliga.be
 Locatie: Polyvalente zaal van het Tempelhof, St. Margrietstraat 36, 9000 Gent, telkens om 19u30.
 Vanaf januari 2014, iedere 2de dinsdag van de maand, gaan de bijeenkomsten terug door in de Polyvalente zaal van het Tempelhof, Margrietstraat 36, 9000 Gent.

- 14 oktober 2014: Wat gaat er toch om in hun hoofd? - Ondersteund door filmfragment - Moderator: Jan Barbe
- 11 november 2014: Telkens weer een beetje loslaten - Moderator: Nele Van Schelvergem
- 9 december 2014: Van thuis naar het rusthuis - Moderator: Lut Heyndrickx - referentiepersoon dementie
- 13 januari 2015: "In verbinding" we kijken anders naar elkaar. Gevolgd door Nieuwjaarsreceptie. Moderator: Referentiepersoon dementie Nele Van Schelvergem.
- 10 februari 2015: "Contact in nabijheid". Als taal moeilijk wordt. Moderator: Referentiepersoon dementie Bjorn De Raedt.

JONGDEMENTIE GENT - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD PARADOX

Contactpersoon: Veerle De Bou, Veerle.debou@ecd-paradox.be, 09 233 14 38.

Nieuw adres! We verwachten jullie om 19u30 in ECD Paradox Molenaarsstraat 34 - 9000 Gent (Parking WZC Sint Jozef). Inlichtingen en inschrijvingen (gratis!)

- 1 oktober 2014: "Vroegtijdige zorgplanning" Dementie dwingt ons na te denken over heel concrete beslissingen rond zorg, rond grenzen aan zorg, rond het levenseinde. Dikwijls gaat het om de vraag of alle medische mogelijkheden al dan niet aangewend moeten worden. De keuze wordt nog moeilijker wanneer de persoon niet meer kan gevraagd worden wat hij zelf wil. Een specialist in

vroegtijdige zorgplanning heeft hierover een open gesprek met de betrokkenen zelf.

- 3 december 2014: "Erfelijkheid, factoren die een rol spelen" Bij jonge personen met dementie is de mogelijkheid dat er een genetische component meespeelt groter. U krijgt via een specialist een stand van zaken van het huidige wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast ook informatie over erfelijkheidsonderzoek en de impact hiervan op de familie.

SINT-NIKLAAS

Contactpersoon: Lut Heyndrickx, T. 0499 33 11 21 of sintniklaas@alzheimerliga.be
 Locatie: Lokaal Dienstencentrum (LDC) De Wilg, Lamstraat 23, 9100 Sint-Niklaas, afwisselend namiddag en avond.

- 2 oktober 2014: "Wat moet er gebeuren als ik het niet meer kan?"
- 4 december 2014: "Loslaten - beetje bij beetje"

WONDELGEM

Contactpersoon: Anneleen Steyaert T. 09 216 19 69
 wondelgem@alzheimerliga.be
 Locatie: Cafeteria WZC De Liberteyt, Vroonstalledries 22, 9032 Wondelgem, 19u00 - 21u00, gratis.
 Graag inschrijven telefonisch (09 216 10 00 of via mail wondelgem@alzheimerliga.be)

- 25 november 2014: "Anders dan voorheen". Open dialoog

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

AARSCHOT

Contactpersoon: Jacqueline Alaerts, T. 016 48 90 41 of via aarschot@alzheimerliga.be
 Locatie: WZC Sint-Rochus, Albertlaan 2, 3200 Aarschot, van 19u30 tot 21u30, gratis.

- 6 oktober 2014: Loslaten en toch nabij blijven Mag/kan ik nog aan mezelf denken
- 8 december 2014: De belevingswereld van een persoon met dementie. DVD "Wegwaaiende gedachten". Napraten is mogelijk.

JONGDEMENTIE LEUVEN - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD MEMO

Contactpersonen: Annemie Janssens, memo@dementie.be, tel. 016/50 29 06
 Jacqueline Roekens-Alaerts, jacqueline.alaerts@skynet.be, tel. 016/48 90 41
 Locatie: Lokaal Dienstencentrum Wijnveld, Wingerdstraat 14, 3000 Leuven

- 25 november 2014: "Geheugenrevalidatie, zinvolle bezigheden, hulpmiddelen", door Kathleen Porcke, Cathy Zegres en Laurine Ven, Team cognitieve revalidatie, Geheugenkliniek UZ Gasthuisberg.

BRUSSEL

Contactpersoon: Greet Pernet, brussel@alzheimerliga.be
 Locatie: Huize Sint Monika - Blaesstraat 91 - 1000 Brussel
 Elke 3e donderdag van de maand vindt er een bijeenkomst

plaats van 14u tot 16u. Iedereen welkom!

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225*

DILBEEK

Contactpersonen: Jan Hertecant, na 18u: (tel. 0485 78 06 92 of 02 568 06 44) of Nathalie Van Dorpe/Ann Vermoesen (02 568 07 10), dilbeek@alzheimerliga.be
Locatie: Cafeteria Seniorencentrum Breugheldal, Itterbeek-sebaan 210, Itterbeek, vanaf 19u30

- 17 november 2014: *Omgaan met dementie, communiceren met personen met dementie. Sigrid De Geyter, directeur bewonerszorg Huize Sint-Monika, Brussel*

GRIMBERGEN

Contact: grimbergen@alzheimerliga.be
Locatie: Woon- en zorgcentrum H. Hart, Veldkantstraat 30, Grimbergen, van 14u00 tot 16u00

STEENOKKERZEEL-MELSBROEK-PERK

Contactpersoon: Viviane Redant, T. 02 751 98 26
steenokkerzeel@alzheimerliga.be
Locatie: Woonzorgcentrum Floordam / Lokaal dienstencentrum Omikron, Vanheylenstraat 71, 1820 Melsbroek

- 27 november 2014: *"Beleven van dementie door de ogen van de persoon met dementie"*
Referentiepersoon dementie Floordam, Nancy Baert

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225*

PAJOTTENLAND

Contactpersoon: Luk Meylemans, T. 02 377 54 15
pajottenland@alzheimerliga.be
Locatie: cafetaria van WZC Mater Dei, Molenhofstraat 31, 1670 Heikruis, van 19u00 tot 21u30.
Er wordt telkens een thema besproken, waarbij de aanwezigen vragen kunnen stellen en ervaringen kunnen uitwisselen. Opvang en/of vervoersproblemen? Wij zoeken samen een gepaste oplossing. Bel 02 398 00 18 (Jasmijn Driegelinck en Veerle Derijcke).

- 18 november 2014: *Contactclowns of hoe contact maken met de zieke?*

TIENEN

Contactpersoon: Laura Weyns, T. 0495 21 41 19
Locatie: Lokaal Dienstencentrum Sint-Alexius, Veldbornstraat 26, 3300 Tienen

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel*

0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

BRUGGE

Contactpersonen: Bernard Gabriels, T.050 35 55 18
brugge@alzheimerliga.be
Marie-Jeanne Goossens, T. 050 36 40 56
Locatie: WZC Westervier, Speelpleinlaan 44, Brugge, telkens van 14u00 tot 16u00.

- 19 november 2014: *Claire Meire helpt ons op weg naar goede begeleiding voor de mantelzorger – "sociale kaart"*
- 21 januari 2015: *"Wat kan de Alzheimer Liga doen voor personen met dementie en hun mantelzorgers?"*

KORTRIJK

Contactpersonen: Ivan Vandecandelaere, T. 056/24 55 24
ivan.vandecandelaere@de-ruyschaert.be
Hilde Roelands, T. 056/30 55 15, hilde.roelands@st-carolus.be

- 21 oktober 2014: *Locatie: WZC Sint-Carolus, Groeningelaan 7 – 8500 Kortrijk: 19u30 – 21u30*
- 16 december 2014: *Locatie: WZC De Ruyschaert, Kloosterstraat 25 – 8510 Marke: 14u- 16u*

*Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familie-groep te ondersteunen.
Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: gratis via vaste lijn 0800 15 225*

OOSTENDE

Contactpersonen: Hilde Rentmeesters, T. 059 55 53 26 of 059 80 95 70)
Evelien Cheroutre, T. 059 55 55 90; oostende@alzheimerliga.be
Locatie: WZC De Boarebreker, Kairostraat 82, Oostende 059 55 50 24, telkens van 19u30u tot 21u30

- 16 oktober 2014: *Negatieve wilsbeschikking, euthanasie, vroegtijdige zorgplanning. - Dr. Declercq – huisarts, Leif arts en CRA*
- 18 december 2014: *Ervaringen uitwisselen tijdens een gezellig samenzijn, met een glaasje en een hapje*

ROESELARE

Contactpersonen: Marian Claeys, T. 051 24 96 54
roeselare@alzheimerliga.be
Locatie: WZC 'Ter Berken', Zijstraat 59, Roeselare, 13u45 – 15u45 (onthaal vanaf 13u30).

- 4 november 2014: *Zinvolle dagbesteding doorheen de verschillende fasen in het dementeringsproces – Ann Behaeghel en Marian Claeys*
- 13 januari 2015: *Het belang van bewegen en valpreventie bij personen met dementie – Christophe Molly, kinesitherapeut*

Steun ons: doe een gift!

Rob Philipsen, penningmeester

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw is een vrijwilligersorganisatie die maar kan bestaan dankzij giften en legaten van sympathiserende personen en instanties. Alle storting van giften in eenzelfde jaar mogen samengeteld worden om het giftentotaal te bepalen. Alzheimer Liga Vlaanderen is door de wetgever gemachtigd om fiscaal aftrekbare giften te ontvangen. Dit wil zeggen dat u vanaf een storting van in totaal minstens 40 euro per jaar (storting lidgeld niet inbegrepen) een belastingvermindering krijgt van 45%!

Wij maken uw attest op en sturen u dit binnen de drie maanden na het einde van het schenkingsjaar. Spijtig genoeg is er (nog) geen belastingvermindering mogelijk voor schenkers die wegens een laag inkomen geen belasting betalen. Zij kunnen hun gift best laten storten door iemand die wel kans maakt op belastingvermindering.

Vele weldoeners storten giften naar aanleiding van speciale gebeurtenissen zoals jubileum, verjaardag, overlijden, Werelddag Dementie of symposium. Anderen organiseren een benefietactie zoals een wandelmarathon of een wafelslag om ons te kunnen sponsoren.

Alle redenen zijn geschikt om een goed doel als onze Liga te steunen!

U kan onze goede bedoelingen ook steunen door ons te vermelden in uw testament. Legaten zijn voor ons een welkome bron van inkomsten en u mag er gerust in zijn dat wij uw nalatenschap alle eer zullen aandoen.

Dankzij giften en legaten is Alzheimer Liga Vlaanderen gegarandeerd onafhankelijk van politieke, religieuze of economische belangen en kan zij pluralistisch en zelfstandig werken.

Laat ons samen dementie draagbaar maken: doe een gift of vermeld ons in uw testament!